

Rosja: Kolejne porozumienie Rosniefti z ExxonMobil

Ewa Paszyc

16 kwietnia rosyjski koncern Rosneft' i amerykański ExxonMobil w obecności premiera Władimira Putina podpisały dokumenty precyzujące szczegóły porozumień o współpracy strategicznej i wspólnych projektach obu koncernów: ze stycznia 2011 (na rosyjskim szelfie Morza Czarnego) i z sierpnia 2011 roku (na szelfie Morza Karskiego w Arktyce). Dokumenty dotyczą wielkości udziałów obu sygnatariuszy w *joint venture* (Rosneft' 66,7% udziałów; ExxonMobil – 33,3%) realizującym projekty na terytorium Rosji oraz w USA i Kanadzie.

W Rosji spółka zajmie się badaniami i zagospodarowaniem złóż węglowodorów na szelfie Morza Czarnego (zasoby szacowane na 1,2 mld ton ekwiwalentu naftowego; koszt inwestycji szacowany na 50 mld USD) i Morza Karskiego (zasoby ropy szacowane na ok. 5 mld ton; gazu – na przeszło 8 bln m³; koszt szacowany na 200–300 mld USD). Łączna wielkość inwestycji we wspólne projekty na rosyjskim szelfie wraz z infrastrukturą w ciągu 30 lat ma wynieść przeszło 500 mld USD. Porozumienie przewiduje ponadto wspólne opracowanie technologii zagospodarowania trudno dostępnych złóż ropy w Syberii Zachodniej (łączne zasoby ok. 1,7 mld ton), a w przyszłości możliwość udziału amerykańskiego koncernu w ich eksploatacji.

ExxonMobil udostępnia Rosnefti udział w swoich projektach realizowanych w: Teksasie (30% w projekcie wydobywania trudno dostępnej ropy), w Zatoce Meksykańskiej (30% w należących do Exxon 20 polach naftowych) i 30% w projekcie eksploatacji łupków roponośnych (*shale oil*) w kanadyjskiej prowincji Alberta.

Spółka miałaby rozpocząć działalność w tym roku. Strona amerykańska zadeklarowała gotowość sfinansowania (przeszło 3,2 mld USD) pierwszego wspólnego przedsięwzięcia – badań geologicznych na szelfie rosyjskim.

Komentarz

- Dla Rosnefti oczywistą korzyścią jest podział z ExxonMobil (proporcjonalnie do wielkości udziałów) finansowania i ryzyka związanego z realizacją trudnych i kosztownych projektów na rosyjskim szelfie. Rosyjski koncern ma też uzyskać dostęp do najnowszych technologii oraz może skorzystać z doświadczenia partnera w realizacji projektów na szelfie. Ważnym aspektem porozumienia może też być zdobycie doświadczenia bezpośredniego udziału w projekcie eksploatacji łupków roponośnych. Udział w projektach koncernu amerykańskiego oznacza ponadto dla Rosnefti wzmocnienie jej rangi jako korporacji światowej.

- Dla ExxonMobil główną korzyścią współpracy z Rosneftią byłoby uzyskanie dostępu do ogromnych zasobów surowcowych Federacji Rosyjskiej. Poza tym korzyści materialne z zaangażowania w rosyjskie projekty nie są tak oczywiste. Zbyt wiele jest niewiadomych – począwszy od realnej wielkości zasobów do nieoszacowanego jeszcze ryzyka ekologicznego ich realizacji. Szacunki wielkości inwestycji (cytowane za rosyjskimi politykami) są niepewne i obliczone, jak się wydaje, na podkreślenie skali planów i potencjału surowcowego Rosji.
- Porozumienie Rosnefti z ExxonMobil wpisuje się w rosyjską koncepcję zagospodarowania szelfu kontynentalnego jako priorytetu rozwoju rosyjskiego sektora naftowo-gazowego. Głównym celem władz Rosji jest zwiększenie szans jej realizacji poprzez zaangażowanie czołówki koncernów światowych, w tym największego koncernu amerykańskiego.
- Eksploatacja rosyjskiego szelfu arktycznego może mieć sens ekonomiczny przy znacznych ulgach podatkowych. Specjalne preferencje podatkowe dla firm państwowych realizujących projekty na szelfie są zapowiedziane w podpisanym 17 kwietnia przez premiera Władimira Putina rozporządzeniu. Drugim warunkiem opłacalności tych projektów są stabilnie wysokie w długim czasie ceny surowca i jest to dodatkowy element ryzyka związanego z ich realizacją.